

Wielkie manewry pod Wągrowcem

w obecności szefów armii państw bałtyckich

WĄGROWIEC, 10. 9. W piątek, o godz. 9.30 przybył specjalnym pociągiem do Wągrowca na teren manewrów Marszałek Śmigły-Rydz. Marszałka na dworcu powitali reprezentanci miejscowych władz, starosta Wenkteller i burmistrz Wachowiak, przedstawiciele miejscowego społeczeństwa, młodzież wszystkich szkół oraz tłumy ludności. Powitanie miało charakter niezwykle serdeczny. Ludność przez długi czas wznosiła okrzyki na cześć dostojnego gościa. Przemówienie wygłosił starosta Wenkteller i burmistrz Wachowiak.

Szefowie sztabów

Na terenie ćwiczeń bawią szefowie sztabu Estonii, Finlandii i Łotwy. Z tej racji wszystkie miejscowości przybrane są chorągiewkami o barwach narodowych i barwach państw, z których pochodzą wymienieni szefowie sztabu.

Ludność odnosi się entuzjastycznie do wojska, dając na każdym kroku wyrazy wielkiego przywiązania do armii.

Na specjalne podkreślenie zasługuje fakt, że służbę porządkową na skrzyżowaniach dróg pełnią umundurowani członkowie Związku Rezerwistów. We wszystkich miejscowościach na terenie ćwiczeń służbę gońców pełnią harcerze.

Koncentracja stron

Przebieg pierwszych dwóch dni pomorskich manewrów był następujący: dzień 9 września przeznaczony był na skoncentrowanie się oddziałów obu stron, a mianowicie strony czerwonej w rejonie Poznania i strony niebieskiej w rejonie Bydgoszczy.

Rozpoznanie

W dniu 10 września we wczesnych godzinach rannych obie strony rozpoczęły intensywne działania rozpoznawcze, zmierzające do ustalenia sił głównych

przeciwnika. Do tego celu użyto wszelkich rozporządzalnych środków, przede wszystkim lotnictwa i kawalerii, oraz szybkich oddziałów motorowych.

Broń pancerna

Około południa nastąpiło zetknięcie się oddziałów rozpoznaw-

czych obu stron. Wywiązała się szereg interesujących walk miejscowych, w których szczególną rolę odegrała broń pancerna.

Walki te pozwoliły dowódcom obu stron na skierowanie sił głównych do przyszłej bitwy, o której przebiegu będą podane wiadomości w dniach następnych.

Obrady konferencji śródziemnomorskiej

Mowa Litwinowa wskazuje Italię jako państwo piratów

NYON, 10. 9. Obrady konferencji śródziemnomorskiej rozpoczęły się o godz. 5-tej po południu w sali gminy m. Nyon. Zajął konferencję burmistrz miasta dr. Schranz, który dziękował za uczyniony jego miastu zaszczyt i wyraził zebrawym życzenie owocnej pracy.

Min. Eden podziękowawszy syn dykowi i podkreśliwszy, że Francja zainicjowała konferencję, zaproponował wybór na przewodniczącego pierwszego delegata Francji min. Delbosa. Po dokonaniu wyboru przez aklamację zabrał głos min. Delbos, który, wyrażając zebrawym podziękowanie za wybór, stwierdził, że rządy Francji i Anglii doprowadzając do zwołania się konferencji, pragnęły położyć kres położeniu, istniejącemu na morzu Śródziemnym i uwzględnić prawo międzynarodowe, odnośnie żegluga na tym morzu. Żegluga ta bowiem nie może być na łasce przedsięwzięć pirackich. Torpeduje się bez uprzedzenia okręty wbrew protokołowi z 1936 r. o harmonizacji wojny.

Nieobecni

P. Delbos wyraża następnie żal, że dwa państwa nie uznały za możliwe przyjąć zaproszenia. Rządy zapraszające nie mogły jednak zgodzić się na sugestie,

uczynione przez te państwa, aby sprawa była załatwiona gdzieś indziej, ponieważ należało działać szybko i ponieważ często nie wiąże się ona z zagadnieniami, które są załatwiane w Londynie. Chcąc zapewnić na morzu Śródziemnym poszanowanie zasad prawa międzynarodowego, należy wydać zarządzenia, mające na celu zapewnienie swobodnej żegluga, czy działając zapobiegawczo, czy też stosując represje. Rządy angielski i francuski przez swą inicjatywę pragnęły z jednej strony zapobiec aktom pirackim, a z drugiej przeciwdziałać istniejącej atmosferze, mogącej spowodować nowe, poważniejsze incydenty. Min. Delbos wyraża wreszcie nadzieję, że konferencja przez szybką decyzję, przez unikanie wszelkich zbędnych dyskusji, spełni szybko dzieło o charakterze praktycznym i skutecznym.

Mowa Litwinowa

Po wyznaczeniu p. Aghidesa (dyrektora sekcji rozbrojenia Ligi Narodów) na sekretarza generalnego konferencji, zabiera głos komisarz Litwinow, który występuje w bardzo ostrej formie przeciw aktom pirackim, organizowanym, jak mówi p. Litwinow najprawdopodobniej przez rząd jednego z państw europejskich. Rząd sowiecki przyjął chętnie zaproszenie na konferencję. Są jednak, mówi p. Litwinow, inne państwa, które nie biorą udziału w konferencji, czy to dlatego, że same organizują napady pirackie, czy też dlatego, że są w stosunkach przyjaznych z piratami. Państwa te są zainteresowane w stopedowaniu konferencji.

Wystawa Szkiców Walentynowicza

Dziś o godz. 12 w południe w Café Swann — Nowy Świat 23/25 otwarcie Wystawy Szkiców Mariana Walentynowicza z podróży naokoło świata. — W niedzielę, dn. 12 września b. r., o godz. 22-giej tamże p. M. Walentynowicz podzieli się wrażeniami z pobytu na wyspie Bali, zilustrowanymi autentyczną muzyką. — Wstęp wolny.

Mecze y za pieniądze kołchozów

Kontrewolucja i procesy w Sowietach

MOSKWA, 10. 9. Jak wynika z doniesień „Prawdy”, kierownice stanowiska w Tachitistanie obsadzone były i są wyłącznie przez „wrogów ludu — szpiegów, trockistów, bucharinowców i kontrrewolucyjnych burżuazyjnych nacjonalistów, zaprzeczanych obecnie wywiadami”. Wrogami ludu okazali się: sekretarz centralnego komitetu partii w Tachitistanie, premier Rachimbajew, komisarze przemysłu leśnego, lekkiego, wyżywienia, oświaty i rolnictwa. Najbardziej działalność wrogów ludu dała się odczuć w rolnictwie. Duchowieństwo muzułmańskie dośzło do takich wpływów, że poczęło za pieniądze kołchozów budować meczety. Poziom oświaty w Tachitistanie jest bardzo niski, liczba analfabetów wynosi przeszło 30 proc.

Dziennik wzywa do rozpoczęcia decydującej walki z wrogami ludu w Tachitistanie, wobec czego należy się spodziewać maso-

PODRÓŻY SAMOŁOTEM

Plany Niemiec obliczone są na pokolenia

Wielka mowa Hitlera w Norymberdze

NORYMBERGA, 10. 9. Jedną z najważniejszych imprez kongresu partyjnego jest apel przewodców politycznych partii.

Apel ten odbył się dzisiaj wieczorem na polu Luitpolda.

Do apelu stawili się 140 tysięcy przewodców partyjnych, ustawionych kolumnami wraz z tysią-

cem sztandarów na środku pola. Olbrzymie areny, zbudowane dookoła pola przepełnione były, dając pomieszczenie 250 tysiącom ludzi. W loży honorowej obok kanclerza, rządu, przedstawicieli partii i armii zajął również miejsce korpus dyplomatyczny.

Po złożeniu raportu przez dr.

Ley'a zabrał głos kanclerz, oświadczając m. in.:

Nowe horyzonty

„Niemcy stały się dzisiaj mocniejsze, niż kiedykolwiek. Cud ten jest wynikiem odwagi, wiary i wytrwałości waszej. Wystąpił w roku 1937 z hasłem kongresu pracy. Tym z zagranicy, którzy dziwią się temu hasłu, wyjaśnię, że Niemcy mają chyba prawo cieszyć się ze swojej pracy. Zwracając się oficjalnie z apelem do „starej gwardii” kanclerz mówił: Uwierzyliście mnie i stworzyliście wam to nowe horyzonty.

Komunizm

Przechodząc do kwestii komunizmu, Hitler oświadczył: „Nasz stary wróg próbuje na nowo siać niepokój znaną nam bronią. Jego wysiłki w Niemczech muszą się rozbić. Płonne są jego nadzieje na wprowadzenie wyrzuczonego raz komunizmu ponownie do nas. Jeżeliby natomiast miał próbować wprowadzić go od zewnątrz zamiast od wewnątrz, to odeprzemy go i obronimy swoją ojczyznę.

Włochy i Niemcy

Oby świat nie pódlał się uślo-waniom, zmierzającym do poważnienia wszystkich narodów. Włochy i Niemcy stoją skonsolidowane w obronie przed tymi wpływami, próbującymi z Moskwy rozpaść ogień w Europie. Zadania Rzeszy są wielkie, a plany, któreśmy sobie postawili, obliczone są nie tylko na dziesiątki lat, ale nawet na pokolenia. Te wielkie zadania nasze i przyszłych pokoleń będą spełnione”.

przyjęta, po czym rozpoczęły się poufne obrady komitetu.

Następne posiedzenie konferencji w sobotę o godz. 4-ej po południu.

Komunikat

Po posiedzeniu konferencji śródziemnomorskiej wydano następujący komunikat: „Konferencja obradująca jako komitet zbadała zasady akcji, jaka winna być podjęta celem położenia kresu aktom pirackim, dokonywanym na morzu Śródziemnym przez łodzie podwodne przeciwko statkom handlowym, jak również sposób, w jaki należałoby użyć sił morskich różnych państw dla tego celu. Dyskusja, jaka się wywiązała, wskazywała na pewne punkty, wymagające uzupełnienia badań. W związku z tym odbędzie się szereg zebrań dziś wieczorem i jutro rano. Konferencja zbierze się ponownie jako komitet jutro o godz. 16-tej w Nyon”.

Niedzielnny numer „ABC” poświęcamy I. Zjazdowi Inżynierów we Lwowie

Zmiany w rządzie przed sesją sejmową obejmą ministerstwo oświaty i rolnictwa

Jak się dowiadujemy, wiadomość o ustąpieniu wiceministra Paciorekowskiego nie potwierdza się. Wicemin. Paciorekowski ma pozostać przynajmniej na razie na zajmowanym przez siebie stanowisku. Natomiast inne zmiany w rządzie są nadal aktualne. Prawdopodobnie zmiany nastąpią jesz-

cze przed jesienną sesją sejmową. Odroczenie zmian w gabinecie ministrów tłumaczy się wyjazdem czasowym osób decydujących z Warszawy. W każdym razie podaje się jako pewnik, iż zmiany obejmą teki ministra rolnictwa i ministerstwa oświaty.

Groźne rozruchy w Gijon

Upadek ducha wśród czerwonych

SALAMANKA, 10. 9. W Gijon wybuchły ostatnio poważne rozruchy. Ulicami miasta przeszły tłumy manifestantów, domagając się poddania go wojskom narodowym. Wojska były zmuszone do zrobienia użytku z broni. W mieście panują nastroje, jakie panowały w Santander przed wkroczeniem gen. Franco.

SANTANDER, 10. 9. Anarchia panująca w Gijon przybiera z dnia na dzień na rozmiarach. Liczba zamordowanych wskutek walk ulicznych wyniosła w ostatnich dniach przeszło 300 osób.

Wśród zabitych znajdują się dawniejsi czerwoni przywódcy. — W mieście panuje straszliwy głód. Większość sklepów w Gijon została zamknięta nie tylko z obawy rabunku, lecz głównie z powodu braku towaru.

SANTANDER, 10. 9. Jednostki wojennej floty narodowej ostrzeliwały dziś obiekty wojsk czerwonych na wybrzeżu asturyjskim. Samoloty narodowców krążyły dziś nad Gijon, rozrzucając proklamacje, wzywające ludność do poddania się.

Za udział w strajku chłopskim odpowiadają ludowcy w Przemyslu

Z Przemysła donoszą, iż Sąd Okręgowy w Przemyslu sporządził akt oskarżenia przeciwko dwóm wieśniakom, oskarżonym o udział w strajku chłopskim. Na ławie oskarżonych zasiadli Kazimierz Kaczmarz i Piotr Dermobit, działacze chłopscy z pow. mościńskiego. Stoją oni pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 154, który przewiduje za podżeganie do przestępstwa i popełnienie przestępstwa karę więzienia

do 5 lat. Jak donoszą w dniu dzisiejszym sprowadzono do przemyskiego więzienia grupę aresztowanych włościan, pochodzących z okręgu sądownego przemyskiego. Przeciwno tym aresztowanym ukończone zostały już dochodzenia i obecnie przygotowane zostaną akty oskarżenia. Wśród sprowadzonych więźniów znajdują się również b. poseł Bruno Gruska, który sprowadzony został ze Lwowa.

Aresztowania narodowców w powiecie Ostrów Mazowiecka

Na terenie powiatu Ostrów Maz. miały ostatnio miejsce liczne aresztowania wśród narodowców. Aresztowani zostali członkowie zarządków Str. Nar. z Brańszczyka, Bud Nowych, Trzcianki

i Turzyna. Aresztowanych w liczbie dwudziestu przewieziono do Ostrów Maz. Aresztowania te pozostają w związku z zajściami, jakie miały miejsce przed kilku tygodniami na terenie Brańszczyka.

Cenne odkrycie w Kamieńcu pod Toruniem

Nowa osada prasłowiańska

W roku ubiegłym rozpoczęto badania nad grodziskiem wyżynnym w Kamieńcu (pow. toruński), zbudowanym nad brzegiem Wisły, uchodzącym dotąd za grodzisko z epoki wczesnohistorycznej. Tymczasem okazało się, że mamy do czynienia zabytkiem z wczesnej epoki żelaznej (700 — 500 przed Chr.) kultury lużyckiej, a więc słowiańskiej (tak jak osada bagienna w Biskupinie). To też jest ono dla archeologii prehistorycznej, a zwłaszcza dla archeologii polskiej, szczególnie doniosłe i ważne, a prace badawcze nader pilne, ponieważ grozi mu zniszczenie przez podmycie. Już i tak wieksza część grodziska runęła była do Wisły, część zaś zużyto do budowy tamy. Ostała się tylko jakaś piątka część. W zeszłym roku wykonano cztery przekroje przez wał i wewnątrz grodziska. Stwierdzono konstrukcję wału (głina i drzewo), we wnętrzu zaś natrafiono na ślady ognisk, we wnętrzu chat znaleziono sporo oka-

zów ceramiki, zwęglone ziarna grochu oraz kaszy jaglanej i różne przedmioty, a wśród nich brązowe groty strzał scytyjskich.

Prace wykopaliskowe przeprowadza kierownik działu prehistorycznego muzeum miejskiego mgr. Delekt. Przystępuje on do pracy bardzo ważnej, mianowicie odsłonięcia bramy.

Z osad słowiańskich kultury lużyckiej znane były dotąd jako typowe: grodzisko na wyspie w jeziorze Bytyńskim (pow. szamotulski), osada warowna bagienna w Biskupinie, a dochodzi teraz grodzisko wyżynne w Kamieńcu.

Gen. Norwid-Neugebauer w Paryżu

PARYŻ, 10. 9. W piątek pociągiem wieczornym przybył do Paryża, jako przedstawiciel armii polskiej na manewry armii francuskiej inspektor armii generał Norwid - Neugebauer. Generała Norwid - Neugebauera, który w czasie swego pobytu we Francji jest gościem gen. Gamelina, witał na dworcu północnym w imieniu gen. Gamelina, generał Jeannot oraz attache wojskowy przy ambasadzie R. P. w Paryżu płk. Fyda.

Nowe pismo ludowców

W najbliższym czasie ma się ukazać nowy tygodnik Stronnictwa Ludowego w Krakowie. Jak wiadomo „Piast” z powodu znanych trudności nie ukazał się już drugi tydzień, mimo, że od kilku dni lokal tego pisma został odpieczkowany.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Oddział miejsc „ABC” Al. Jerozolimskie 3 a. Tel. 88-323 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 16.30—19.30
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Tel. 309-33 Kantor prenumerata Al. Jerozolimskiego 3 a i pietro. Tel. 8-18-33 Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimskiego 3 a. Tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400 Skrzynka Pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań 27 Grudnia 2, Miocławek, Cyganki 34, tel. 135.
PRENUMERATA: Włoszcowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z działami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5.50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości i milimetra przez szerokość jednej szpalaty (na wszystkich stronach do 6 szpalt); na 1-ej stronie — 1 zł w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł, opisy specjalne — 3 zł, lektarski 40 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wtyczkę, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczą się z oddzielnymi wtyczkami. Druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Dział ogłoszeń: Al. Jerozolimskiego 3 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz. Tel. 727-33

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp